

Chupa de terciopelo de seda roja con aplicaciones de lentejuelas y bordado de hilo metálico

Museu actual:

Museu Frederic Marès (Barcelona)

Cronologia:

1626-1650

Gènere:

Hombre

Chupa de fondo de tejido de terciopelo de seda de color rojo. apertura total delantera, abrochada mediante 10 botones y sin mangas. En el hombro hay cosida una manguita en forma de media luna, que quedaba colocada por encima del jubón. La chupa presenta una elaborada decoración a base de aplicación de cordoncillo de pasamanería de hilo metálico creando formas lobuladas de inspiración vegetal. Además, a ambos lados de la apertura, hay también aplicaciones de lentejuelas. El cuello es muy sencillo y probablemente por encima caía un cuello de valona. La chupa la vestían, generalmente, cortesanos y gente común. Se vestía o bien sobre el jubón o sobre la camisa, directamente y sin casaca. En este caso no se ciñe en la cintura, hecho que marca la diferencia con las chupas del siglo anterior.

Creador:

Desconocido

Firma:

Desconegut

Malauradament, la majoria de peces conservades són de producció anònima. No hi ha cap element distintiu que permeti relacionar-les amb seguretat amb un creador

determinat. Cal destacar que probablement en la majoria de casos es tractava de confecció domèstica; d'altres, de confecció més complexa, estaven confeccionades per un sastre o per una cosidora sense cap tipus de reconeixement d'autoria.

Cal tenir en compte que fins a les acaballes del segle XIX, a les llars pobres o humils, homes i dones vestien peces fetes majoritàriament a casa. D'aquesta producció estrictament casolana es passà, amb el temps, a una concentració de la feina en mans d'uns artesans que s'hi dedicaven de manera exclusiva. Així, la producció passà de satisfer les necessitats familiars a satisfer una demanda externa, implicant l'aparició d'un artesà especialitzat que, en el cas de la confecció, derivà en la figura del sastre.

Contràriament al que podria semblar, la modisteria no havia estat sempre una tasca reservada a les dones. De fet no fou fins al 1675 que a França es va permetre que les dones exercissin en aquest àmbit, en considerar que no estava ben vist que a les dones les vestís el sexe oposat. A partir d'aquell any les cosidores franceses van poder confeccionar vestits per a dones, amb excepció de les cotilles, i la roba d'infants fins a vuit anys. A França, la confecció de cossos per a dones i nens va continuar essent un privilegi de la corporació de sastres fins al 1871.

És força evident que existia una diferència entre la feina de la cosidora o costurera i la del sastre, que probablement raïa, ja no tant en la qualitat de la feina, sinó en el valor que se li donava a aquest darrer. Tot i així, tampoc els sastres etiquetaven les seves peces. No serà fins al 1858, que el gran creador de moda Charles Frederick Worth començarà a etiquetar les seves peces amb el seu nom, a mode de marca. De fet aquesta pràctica ja es donava en altres àmbits, com la barreteria femenina (anomenada sovint "modes" a l'època). Aquest fet implicà una petita revolució en el món de la indústria de la moda, ja que per primera vegada es reconeixia el nom del creador com un valor afegit a la peça. En el cas català, les primeres etiquetes van aparèixer a finals dels anys 70 del segle XIX.

Ús:

Exterior

Tipologia d'ús:

Indumentària d'inspiració internacional

Tipus de peça:

Indumentària civil masculina

Tacte:

Suau

Vellutat

Ornamentació:

Brodat

Lluentons

Material:

Seda
Metall

Enllaços externs:

<http://opusincertumhispanicus.blogspot.com.es/2014/12/la-ropilla-ropeta.html>

<http://retablodelavidaantigua.blogspot.com.es/2017/05/para-vestir-como-un-caballero-1761.html>

[http://lh5.ggpht.com/_KKTCT60suEU/TK3IMWf-](http://lh5.ggpht.com/_KKTCT60suEU/TK3IMWf-CvI/AAAAAAAAABSM/kMiP4aPfSuo/Felipe%20IV.jpg?imgmax=640)

[CvI/AAAAAAAAABSM/kMiP4aPfSuo/Felipe%20IV.jpg?imgmax=640](http://lh5.ggpht.com/_KKTCT60suEU/TK3IMWf-CvI/AAAAAAAAABSM/kMiP4aPfSuo/Felipe%20IV.jpg?imgmax=640)

[http://lh5.ggpht.com/_KKTCT60suEU/TK3IMWf-](http://lh5.ggpht.com/_KKTCT60suEU/TK3IMWf-CvI/AAAAAAAAABSM/kMiP4aPfSuo/Felipe%20IV.jpg?imgmax=640)

Hemeroteca:

<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b7100088g/f19.item.r=mode>

Bibliografia:

BANDRÉS OTO, M. La moda en la pintura de Velázquez. Usos y costumbres del siglo XVII. Pamplona: Eunsa, 2002

BEMBIBRE, C. Del barroco al rococó: indumentaria, encajes, bordados. Buenos Aires: Nobuko, 2005

BERNIS MADRAZO, C. “La moda en la España de Felipe II a través del retrato de corte”, Catàleg exposició Alonso Sánchez Coello y el retrato en la corte de Felipe II. Madrid: Museo del Prado. 1990.

BOUCHER, M. Historia del traje en occidente, Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2009.

BOUCHER, M. 20.000 years of fashion, 2001 (1964).

CALVI, G. (ED.) La mujer barroca. Madrid: Alianza, 1995.

CARMEN BERNIS, El traje y los tipos sociales en El Quijote, Madrid: Ediciones El Viso, Madrid.

COLOMER, J. L.; DESCALZO, A. (dirs.), Vestir a la española en las cortes europeas (siglos XVI y XVII), 2014

COSGRAVE, B.. Historia de la moda: desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2005.

ENTWISTLE, J. El cuerpo y la moda: una visión sociológica, Barcelona, 2002

GARCÍA MARTÍN, P. “De estética barroca: vestido y belleza en la España del Siglo de Oro”, Ludica, n. 10 (2004), p. 165-178

GONZÁLEZ MARRERO, M.C, La casa de Isabel la Católica, espacios domésticos y vida cotidiana. Ávila: Diputación de Ávila, Institución Gran Duque de Alba,, 2004.

HERRERO GARCÍA, M. Oficios populares en la sociedad de Lope de Vega. Madrid, Castalia, 1977.

KOENIG, R. La moda en el proceso de civilización, Valencia, 2002

LASMARÍAS PONZ, I. “El traje popular en el siglo XVII”, Ars Longa, n. 18 (2009), p. 133-142.

LASMARÍAS PONZ, I. Labradores a la moda, labradores al uso: el lenguaje del traje en Aragón en la Edad Moderna. Universidad de Zaragoza. (PDF online)

LAVER, J. Breve historia del traje y la moda. Madrid: Ediciones Cátedra, 1988.

LIPOVETSKY, G.; ROUX, E. El lujo eterno. De la era de lo sagrado al tiempo de las

marcas. Barcelona, 2004

RUPPERT, J. Le costume. Renaissance-Louis XIII. Paris: Flammarion, 1990

SOLÁNS SOTERAS, M.C. La moda en la sociedad aragonesa del siglo XVI.

Institución “Fernando el Católico” (C.S.I.C.). Colección Estudios. Zaragoza. 2009.

SOUSA CONGOSTO, F. Introducción a la historia de la indumentaria en España.

Madrid: Ed. Istmo, 2007.

TEJEDA FERNÁNDEZ, M. Glosario de términos de la indumentaria regia y cortesana en España: siglos XVII y XVIII. Málaga: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Málaga: Real Academia de Bellas Artes de San Telmo, 2006.

TOUSSAINT-SAMAT, M. Historia técnica y moral del vestido, Madrid: Editorial Alianza, 1994.

VIGIL, M. “La importancia de la moda en el barroco”, Literatura y vida cotidiana : actas de las cuartas Jornadas de Investigación Interdisciplinaria, 1987, p. 187-200

WAUGH, N.; WOODWARD, M. The cut of women's clothes 1600-1930. London : Faber and Faber. 1968.

Nota: aquesta és una selecció bibliogràfica àmplia que pretén ser una aproximació al període de la peça.